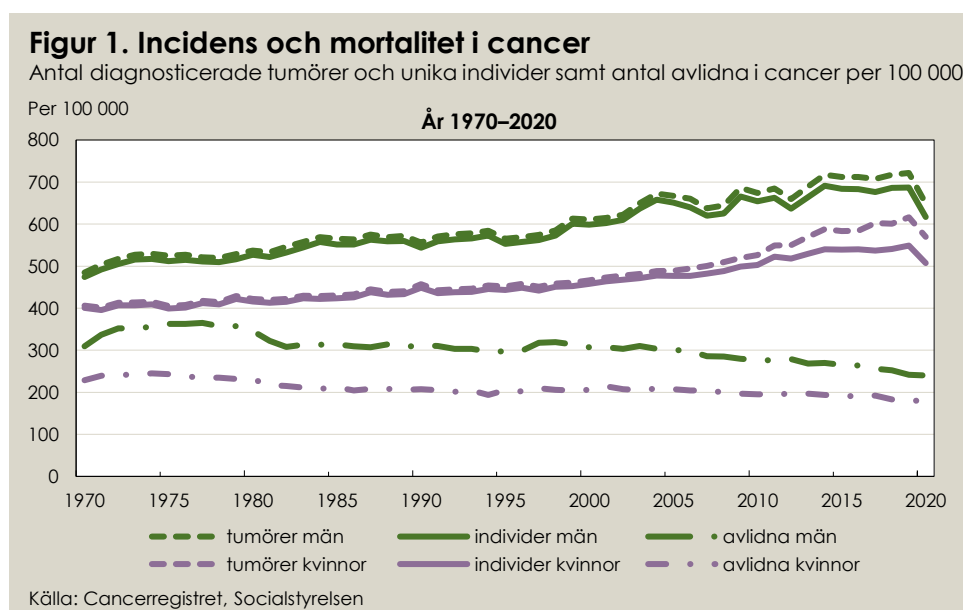

Statistik om nyupptäckta cancerfall 2020

Under 2020 rapporterades totalt 68 318 maligna tumörer för 62 555 individer till cancerregistret. Det är betydligt fler som insjuknar än som dör med cancer som underliggande dödsorsak. Det är viktigt att väga in covid-19-pandemins påverkan på hälso- och sjukvården och på enskilda individers benägenhet att söka vård vid symptom och delta i screening. Som exempel rapporterades det för år 2020 in 17 procent färre män med prostatacancer och 6 procent färre kvinnor med bröstcancer än genomsnittet för de tre föregående åren. Pandemins påverkan har inte varit lika stor för alla cancersjukdomar och för t.ex. maligna tumörer i livmoderhalsen (cervixcancer) har incidensen varit i stort sätt oförändrad. Inrapporteringen av icke-maligna tumörer (förstadier och benigna tumörer) i livmoderhalsen har dock minskat.

Incidens och mortalitet över tid

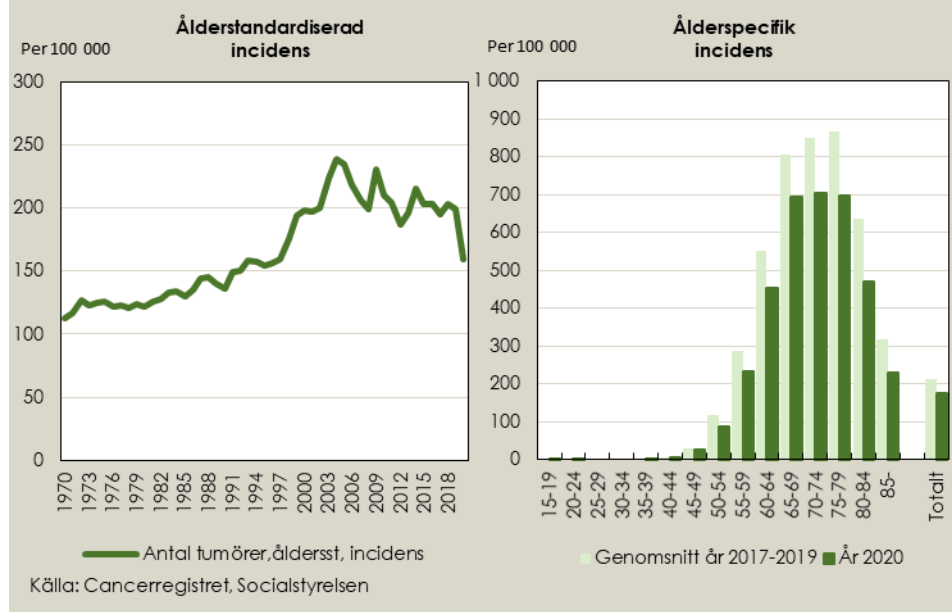
Figur 1 visar cancerincidens (antal individer och tumörer) och cancermortalitet för åren 1970–2020. Måtten anges per 100 000 invånare och är åldersstandardiserade. Antalet nya cancerfall, både räknat som antal individer och antal tumörer har ökat sedan 1970, medan mortaliteten sjunkit något. För kvinnor har dessutom antalet rapporterade bröstcancertumörer per kvinna ökat vilket lett till att antalet nya tumörer har ökat mer än antalet nyinsjuknade kvinnor. För år 2020 syns en tydlig nedgång i antal nydiagnostiserade tumörer rapporterade till cancerregistret både för män och kvinnor vilket sannolikt är en effekt av covid-19 pandemin.

Prostatacancer

Den ålderstandardiserade incidensen (Figur 2 vänstra diagrammet) för prostatacancer har från 1970 fram till början av 2000-talet fördubblats. Från nivåer på ca 120 till 240 fall per 100 000 män. De senaste 10 åren har incidensen långsamt gått ned men med kraftiga fluktuationer vilket gör att utvecklingen är något svår att bedöma. Den kraftiga uppgången och de stora fluktuationerna i prostatacancerincidens är sannolikt kopplade till hur PSA-testet använts för tidig diagnostik i sjukvården och i ett antal vetenskapliga studier om prostatacancerscreening. För år 2020 syns en tydlig nedgång i incidensen på ca 18 procent. Den minskade incidensen syns i stor sett i alla åldersgrupper (Figur 2 högra diagrammet) men är som störst bland män i åldersgruppen 50–54 år och män över 80 år. En förklaring kan vara att covid-19 pandemin lett till färre erbjudande om PSA-test, en minskad benägenhet att efterfråga PSA-test eller söka vård för symptom.

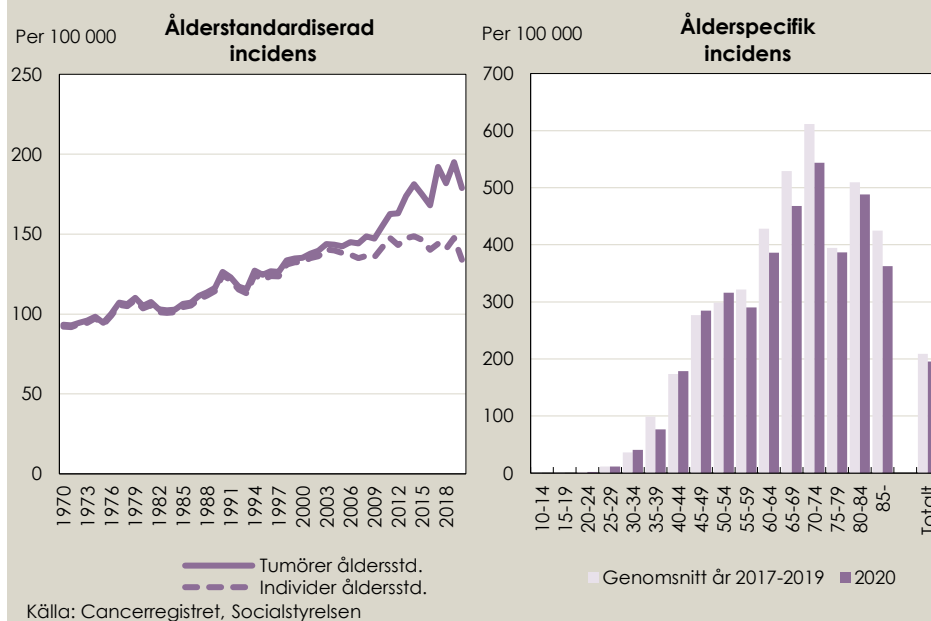
Figur 2. Prostatacancer över tid och åldersgrupper, år 1970-2020, män

Bröstcancer

Figur 3 visar att antalet kvinnor diagnosticerade med bröstcancer ökade med ca 60 procent från 1970 till mitten av 2010-talet för att därefter plana ut på ca 144 kvinnor per 100 000. Under 2000-talet ökade antalet tumörer som rapporterades per kvinna vilket påverkat incidensen påtagligt. Antalet tumörer per 100 000 kvinnor har ökat de två senaste decennierna varför trenderna över antalet tumörer och antalet insjuknande kvinnor skiljer sig åt. Införandet av bröstcancerscreening har varit en bidragande orsak till den högre incidensen av bröstcancer. Under 2020 diagnosticerades 7570 kvinnor med bröstcancer vilket är en nedgång jämfört med perioden 2017–2019. Framförallt har incidensen av antalet diagnosticerade tumörer bland kvinnor i åldrarna 55–74 år, och över 85 år gått ned med över 10 procent. Flera regioner har under pandemin dragit ned eller tillfälligt stoppat mammografien under pandemins första våg. Även om screeningsverksamheten har kommit igång under senare delen av 2020 så syns en nedgång för helåret 2020.

Figur 3. Bröstcancer över tid och åldersgrupper, år 1970–2020, kvinnor

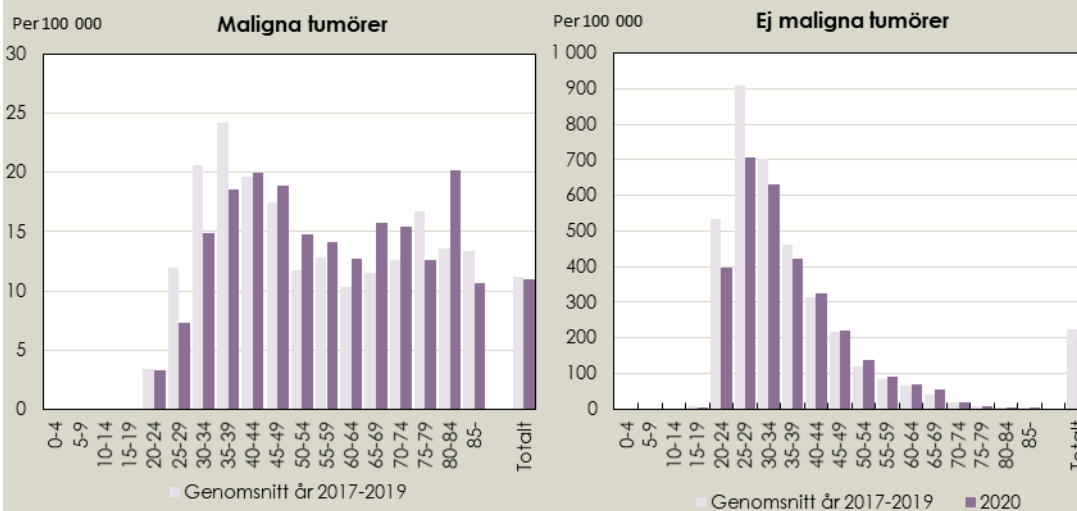

Livmoderhalscancer

Incidensen för livmoderhalscancer (vänstra diagrammet) under år 2020 har totalt sett inte minskat jämfört med 2019. Däremot ses en tydlig nedgång i åldrarna 25–39 år. Socialstyrelsen rekommenderar screening av livmoderhalscancer i åldrarna 23–69 år. Livmoderhalscancerscreeningens viktigaste syfte är att upptäcka premaligna förändringar, förstadier till cancer, och avlägsna dessa innan de hinner utvecklas till cancer. Sådana premaligna förändringar ska också rapporteras till cancerregistret. För 2020 rapporterades, i åldrarna 20–39, färre premaligna förändringar till cancerregistret än för genomsnittet för de tre föregående åren. Detta liknar således mönstret för prostata- och bröstcancer där många tumörer upptäcks genom PSA-testning och organiserad screening.

Figur 4. Livmoderhals, maligna och ej maligna tumörer

Antal tumörer per 100 000, genomsnitt för åren 2017-2019 samt årsvärdet för år 2020

Källa: Cancerregistret, Socialstyrelsen

Mer information

Du hittar fler tabeller, diagram och annan information här (välj visa bilagor):
www.socialstyrelsen.se/statistik-och-data/statistik/statistikammen/cancer

För dig som vill göra egna sökningar i statistikdatabasen:
www.socialstyrelsen.se/statistik-och-data/statistik/statistikdatabasen

Kontakt:

Staffan Khan
 Telefon: 075-247 38 40
 E-post: staffan.khan@socialstyrelsen.se

Sasha Pejicic
 Telefon: 075-247 43 13
sasha.pejicic@socialstyrelsen.se

Lars Holmberg,
 cancerregistrets föredragande läkare
 E-post: lars.holmberg@kcl.ac.uk